

Від редактора

За традицією та згідно з уставом Одеси 2 вересня ми відзначаємо День міста. Так було й у 2000 році, коли вперше вийшов альманах «Дерибасівська – Рішельєвська». Тоді Одесі виповнилося 206 років. Так відбувається сьогодні – чверть століття поспіль, коли їй (нам) 231, альманаху – 25.

На превеликий жаль, сьогодні з нами мало з тих, хто створював перші номери. Євген Голубовський та Олег Губар навічно у складі редколегії, а поруч з ними бібліограф Тетяна Щурова, яка з першого по дев'яносто восьмий номер розповідає про наших попередників – видавців та журналістів, митців, які створювали в Одесі періодичні видання, де живе історія літератури та мистецтва. У цьому номері вона друкує матеріал про підсумки Інтелект-форуму 2025, який проходив під гаслом «Українська книга на Одещині». Серед лауреатів та дипломантів – і автори нашого видання, та й сам альманах.

У сусідньому розділі – стаття про те, як під час війни Одеса підтверджує статус літературного міста ЮНЕСКО.

В номері також ідеться про одну з основних особливостей всесвітніх зв'язків міста та містян – про декади під девізом «Одеса багатокультурна». Кожного разу (зокрема нещодавно), як і у перші роки створення міста на Чорному морі, культурну спадщину збагачують таланти та здібності представників десятків етносів і великі майстри та професійні митці, фольклорні колективи.

Ми разом – у мирні дні та під час жорстоких випробувань війною. Під звуки повітряної тривоги об'єдналися поети та прозаїки літературного клубу «Зелена лампа» (ВКО) та військові журналісти, початківці та визнані літератори. Цим розділом вже за традицією відкривається кожен номер.

Щодо до одеських творчих шкіл, визнаних ЮНЕСКО, то, на нашу думку, до літературної природно та закономірно має можливість та право приєднатися ще й музична – про класичну ми розповідали у 96 номері, а раніше – про джазову.

Сьогодні – про художню, яка представлена всесвітньо відомими новаторами: Василем Кандинським, Давидом Бурлюком, Михайлом Жуклом. У цьому номері розповідаємо про видатних майстрів минулого Натана Альтмана, Соломона Кишинівського та про нашого відомого сучасника Володимира Межевчука, яких крізь роки об'єднує навчання в Одеському художньому училищі, якому нещодавно виповнилося 160 років.

Ще одна наша школа – наукова, яку створено великими вченими. Якщо почати з природних наук, то першим назвемо Іллю Мечнікова, ім'я якого носить Одеський національний університет. Про те, як вивчають та шанують у вищій школі традиції лауреата Нобелівської премії з фізіології та медицини, – у нинішньому номері.

Закінчимо тим, що у нас заведено зберігати на святковий фінал. У ці дні наше місто, наші земляки та гості одержали подарунок до свята – Одеський календар, який розповідає про вулиці, площі та бульвари Перлини у моря. Перший вийшов у 2002 році. Його створили працівники Одеського літературного музею, яких підтримали меценати АТ «ПЛАСКЕ» та Всесвітній клуб одеситів. Епідемія ковіду та війна на кілька років (з 2021 до 2024) перервали цю традицію, а тепер вона відновилася завдяки піклуванню Одеської міської ради.

Календар – з серпня 2025 до серпня 2626 – присвячений Приморському бульвару. В номері – про історію створення цього пафосного та ліричного фасаду Одеси та про тих видатних людей з різних країн, які у різні часи залишили для нас свої враження про бульвар – з перших днів до сьогодні.

І ще на останніх сторінках, як завжди – «Ах, Одеса». Хтось із вас, читачів, засміється, хтось здивується, а хтось і засумує за містом, небом, морем і захоче до нас повернутися...

Фелікс Кохріхт

